

Portræt: Som dybest brønd...

Af Niels Peter Tornbjerg, viborg@bergske.dk

Tirsdag den 22. december 2015, 19:08

Niels Peter Tornbjerg tegner et portræt af tidligere landmand og Venstre-politiker Anker Christensen fra Foulum.

Jeppe Aakjærs sang »Som dybest brønd gi'r altid klare vand« dukker vilkårligt op til overfladen hos undertegnede, da jeg sidder over for den tidligere landmand og estimerede politiker Anker Christensen i Foulum. Og dette med den dybe brønd er ikke bare, fordi han, som formand for teknikudvalget i den gamle Tjele Kommune, var engageret i sager om rent drikkevand, men også fordi han er en eftertænkssom herre med noget substantielt på hjerte. Og da Anker har fået smagt på sin varme te, indleder han da også dagens portræt med en stemningsfyldt beskrivelse af barndomsårene i Vendsyssel. Disse, der forløb på den rigtige side af Jyske Ås, der hvor træerne voksede lodret, som han siger med et lunt smil.

Det fortæller dermed, at han altså er vendelbo og at det som Niels Hausgaard siger, ikke er noget han er stolt af, men derimod taknemmelig for... Han beretter også meget engageret om hjemmet, der var en stor gård fra 1680 med en masse spændende historie og som er en af bevæggrundene for Anker Christensens store passion for netop historie i bred forstand.

Spøgelset på loftet

Og efter en lille pause fortæller han som et kuriosum, at der på gårdens stuehusloft befandt sig et uhyggeligt spøgelse i form af et hestehoved. Gårdens tidlige ejer havde, for et par hundrede år siden, nemlig drukket sig fuld og var kørt løbsk med hestene på hjemturen til gården, hvilket forårsagede, at den ene af hestene blev dræbt. Og så havde man altså – af én eller anden grund – taget hestehovedet og anbragt det oppe på loftet i stuehuset, og hvor det herefter hed sig, at berørte man samme hoved, ville der ske alverdens ulykker på gården. Men respekten for hovedet dalede dog lidt, proportionelt med at Anker Christensen blev ældre. Han fortæller nemlig, hvorledes han nogle gange trak en tand ud af hestehovedet med sigte på zoologiundervisningen i skolen.

Landvæsen-elev

Efter Anker Christensen senere har fået sin realeksamen fra den private realskole, fungerer han et par år som medhjælper på gården sammen med de andre karle.

»Og da det – via faders vilje – lå i luften, at jeg skulle være landmand, selv om det ikke var mit første valg – begyndte jeg at søge pladser som landvæsen-elev og fandt – via landbrugsbladet – en plads tæt ved København, kun 12 kilometer væk fra Rådhuspladsen. Så jeg tog lyntoget fra Aalborg klokken syv om morgenen og ankom til Københavns hovedbanegård klokken 13.30 og skulle så selv finde ud af at komme ud til elevpladsen i Ballerup. Da følte jeg virkelig, jeg stod alene i verden, langt væk fra de trygge og velkendte rammer«.

Men den unge elev fandt dog sin plads og opnåede på dette lærested, det helt unikke, at køre rundt i København i hestevogn, når han i dagligdagen skulle hente varer hjem til gården i Ballerup.

Et lærerigt sted

Efter opholdet i Ballerup videreuddanner Anker Christensen sig på flere store gårde i nogle år, hvorefter han tager et ophold på landbrugsskolen i Korinth på Fyn.

Umiddelbart derefter reflekterer han på en stillingsannonce fra Vinkel ved Viborg, hvor man søgte en forvalter til Randrup Hovedgård.

»En af grundene, til at jeg søgte denne stilling, var, at hovedgården også ejede et nyopdyrket hedeareal ude ved Karup på flere hundrede tønder land, hvor man var i færd med dyrkning af de allerførste afgrøder på stedet, hvilket lød meget spændende. I det hele taget et lærerigt sted, hvor man fik lov at høste sine egne erfaringer. Randrup var også et gæstfrit hjem, hvor jeg nærmest blev betragtet som en søn- og det blev jeg så senere, da jeg blev svigersøn, fordi jeg giftede mig med datteren Agnete i 1956«.

Samme år dør svigerfaderen, hvorefter det unge par forpagter det store hedeareal i Karup, samtidigt med, at de køber deres egen gård i Mollerup.

Huset i Foulum

Efter at forpagtningen i Karup senere er ophørt, leder de efter et større sted med mere jord og køber gård i Vammen. Et godt sted at bo, hvor de virkede i 30 år og også høstede et solidt afkast i form af fire børn, der alle har fået det, faderen ikke måtte få, nemlig en studentereksamen, da ingen af dem havde lyst til landbrugserhvervet.

Og tiden går ikke bare godt i Vammen, den går også hurtigt. På et tidspunkt da Anker og Agnete efterhånden er kommet lidt op i årene, indtræder perioden hvor landbruget – grundet tidens voksende miljøkrav – stiller kontinuerlige krav om omfangsrige investeringer. Tiltag, som de er bevidste om, de aldrig vil komme til at høste udbyttet af. De vælger derfor at sælge gården og flytter i stedet til huset i Foulum, hvor de nu har nydt deres aktive seniortilværelse gennem 23 gode år.

Skole og drikkevandspolitik

Ud over det landbrugsfaglige er Anker Christensen også kendt for sit kulturelle og samfundsmæssige engagement. En erkendelse, der er medvirkende til, at han i 1985 bliver opfordret til at stille op til kommunevalget i den daværende Tjele Kommune.

»Jeg bliver valgt ind og kommer i kulturudvalget og teknisk udvalg 1986 - og var glad for at virke begge steder. I de efterfølgende perioder i mine 16 år i kommunalbestyrelsen, kommer jeg også i social- og økonomiudvalget. Det var jo dengang, vi sloges om skolerne i nærområdet. Der er i det hele taget ikke noget, der kan ophidse befolkningen, som skole og drikkevandspolitik. Det var for eksempel en stor udfordring at argumentere over for folk, hvorfor man nu – grundet skrappere

miljøkrav – skulle til at betale for det drikkevand, som man havde drukket af i generationer«.

Og så er det Anker Christensen, med et glimt i øjet, fortæller om et møde i Ørum Forsamlingshus om en vandsag, hvor bølgerne gik højt og der, som indledning, blev foreslået at synge den førnævnte »Som dybest brønd gi'r altid klare vand«, hvilket fik gemytterne til at »slå koldt vand i blodet«.

Uden den når at skræppe

Da Anker Christensen også er en udpræget litterat, er det jo heller ikke overraskende, at han ind i mellem kunne sætte lidt gang i byrådssalen med et – til lejligheden – passende citat. Og da jeg spørger, om han ikke kan nævne blot et enkelt citat fra dengang, der skulle strammes lidt på de økonomiske skruer i den hedengangne kommune, trækker han på smilebåndet og siger: »Der var jo engang et møde om udviklingen på skolefronten, der ville koste skatteyderne penge og som man ikke ville kunne tage fra dem, uden at de ville kunne mærke det. Og så var det, jeg refererede til den franske statsmand fra 1600 tallet, Jean Babtiste Colbert, der tilkendegav, »at skal folk flås i skat, skal det gå lige så hurtigt, som at flå en gås, uden den når at skræppe«.

Kirkegårdske univers

På spørgsmålet om, hvorfra han har al sin litterære viden, fortæller Anker Christensen, at han altid har læst meget - og fortsætter med at sige:

»For at råde bod på den studentereksamen jeg aldrig fik, har jeg, efter min pensionering fra landbruget, taget HF-eksamen i syv enkeltfag i Viborg, hvilket var en fantastisk oplevelse med dygtige og kvalificerede lærere. Jo, det var virkeligt gode år på VUC, hvor jeg blandt andet skrev speciale i historie om stavnsbåndets ophævelse. Jeg har altid været interesseret i at tilegne mig viden, og her har især historie og samfundsfagene haft min store interesse«.

Anker Christensen nævner også, at han har læst filosofi og fordybet sig i det Kirkegårdske univers og også har holdt foredrag om det sidstnævnte.

Hustruen Agnete

Anker Christensen kan man da også tit møde på det lokale bibliotek i Ørum. En tur, der altid foregår på cykel, uanset vind og vejr. Han fortæller også, at han sætter pris på den smukke Tjeleegn med alle naturperlerne, lige fra Lindum Skov til bakkedragene i Ø Bakker. Han lægger heller ikke skjul på, at han er taknemmelig for alt det, han har fået lov at prøve kræfter med gennem en efterhånden lang tilværelse. En færd, hvor han har haft en god og solid støtte fra hustruen Agnete og han tilføjer, at de til næste forår har været mand og kone i 60 år og sammen har levet et jævnt og muntert, virksomt liv.

Kigger lidt skeptisk

Og da vi rejser os fra bordet og jeg skal til at sige farvel, siger Anker:

»Jeg har lige noget, du skal se«.

Og så åbner han døren ind til værelset ved entreen og viser sine fine resultater udi trædrejningens kunst. Han har endda præsteret at fremstille en kunstfærdig abe, der sidder på en hylde og kigger lidt skeptisk på undertegnede. Og da Anker både er flittig og snild på fingrene, er den sikkert blevet drejet så hurtigt, ... at den slet ikke har lagt mærke til det..